

۱۱

معرفی پروفایل جامعه

فصل ۱۱

معرفی پروفایل جامعه

اهداف این جلسه

- توانمند کردن دانشجویان به درک مفهوم پروفایل جامعه و اینکه چگونه پروفایل جامعه می‌تواند جهت برنامه‌ریزی مراقبت جامعه‌نگر مورد استفاده قرار گیرد.
- توانمند کردن دانشجویان به شناسایی و در نظر گرفتن موضوعات مهم حین کار کردن جهت ترویج مادری ایمن در یک جامعه.

اهداف درسی

در پایان فصل ۱۱ دانشجویان قادر خواهند بود:

- پروفایل و پروفایل جامعه را تعریف کنند.
- در مورد اهمیت شناخت جنبه‌های اختصاصی جامعه به منظور فراهم کردن مراقبت سلامتی موثر بحث کنند.
- استفاده از واژه‌های نسبت، میانگین و درصد را توضیح داده و نسبت، میانگین و درصد را محاسبه کنند.
- نسبت و میزان مرگ و میر مادری را تعریف کرده و نسبت‌های مرگ و میر مادری را محاسبه کنند.
- جزئیات مورد نیاز برای جمع آوری پروفایل جامعه را با تأکید خاص بر مادری ایمن تهیه کنند.
- اهمیت یافتن نگرانیهای جامعه خود و اولویت‌های مربوط به موضوعات سلامتی را و همکاری با اعضای جامعه را برای ترویج مادری ایمن شرح دهد.
- راههای بحث در مورد موضوعات مهم مرتبط با مادری ایمن با اعضای جامعه با چشم‌اندازی جهت ایجاد ارتباط خوب با جامعه را شناسایی کنند.
- پروفایلی از جامعه شامل اطلاعات در مورد مرگ مادری، موانع مذهبی و عملکردی‌های سنتی مرتبط با حاملگی و زایمان، تسهیلات و تدبیر سلامتی و تصمیم‌گیری در جامعه را جمع آوری کنند.
- یک طرح عملی بر پایه یافته‌های حاصل از پروفایل جامعه بنویسند.

طرح درسی

سخنرانی‌های تعديل یافته (۱.۵ ساعت)

تمرین عملی (۱.۵ ساعت)

بحث گروهی (۱.۵ ساعت)

گروههای کوچک آموزشی (۲ ساعت)

استفاده از ایفای نقش

بازدید جامعه (حداقل چند روز)

مطالعه شخصی برای کار روی پروفایل

منابع

پروفایل جامعه.

کاربرگ.

جهت آمادگی برای بازدید از جامعه در این جلسه، اطلاعات مربوط به بازدیدهای جامعه موجود در ابتدای مقدمه فصل ۲ را مرور کنید.
بعلاوه (الف) دستورالعمل‌های "جمع آوری پروفایل جامعه" و (ب) قسمتهای ۱ و ۲ پروفایل جامعه را مرور کنید.

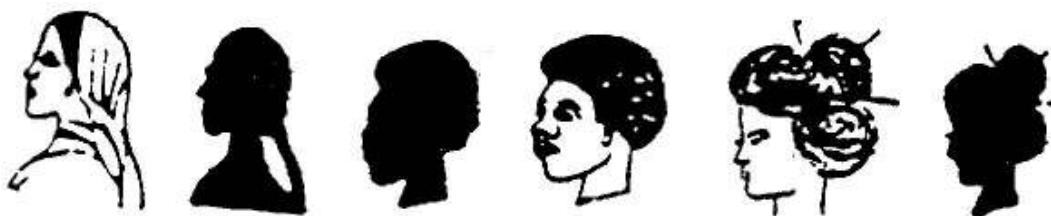
این جلسه مطالب و فعالیتهای زیر را پوشش می‌دهد:

۱. مفهوم پروفایل و برخی تمرینهای عملی به منظور تمهیم آن
۲. مفهوم "پروفایل جامعه" و اطلاعات مورد نیاز برای جمع آوری آن
۳. ریاضیات پایه مورد نیاز برای جمع آوری پروفایل جامعه و تمرینهای عملی
۴. بازدیدهای جامعه که طی آن دانشجویان برای تکمیل پروفایل جامعه اطلاعات را جمع آوری خواهند کرد (رؤس مطالب جهت استفاده در پایان جلسه آورده شده است).

پروفایل

موضوع را با توضیح مفهوم پروفایل شروع می‌کنیم:

"یک نقاشی، نیمrix سیاه یا نمایش دیگری از نیمrix صورت انسان" در شکل ۹.۱ نشان داده شده است.

شکل ۹.۱: پروفایل‌ها

مدرس ممکن است بخواهد که مفهوم پروفایل جامعه را با ارائه یکی از تمرینهای زیر تعریف کند.

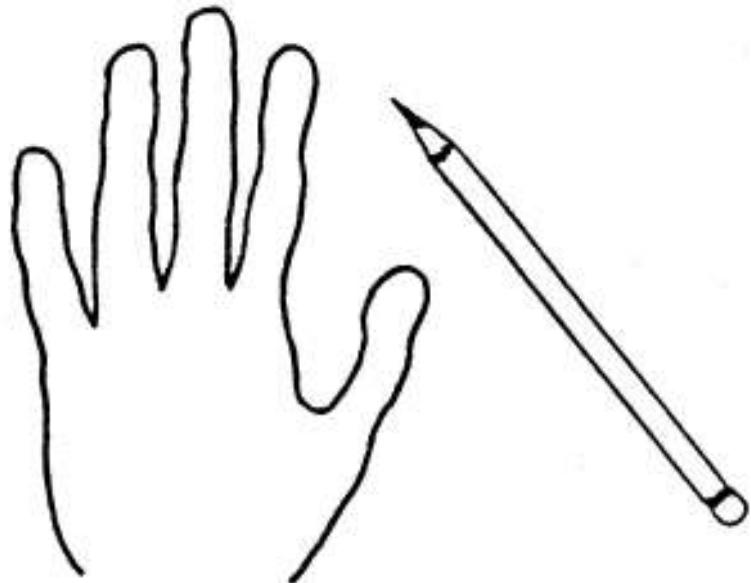
تمرین ۱

از دانشجویان بخواهید دست چپ خود را روی یک صفحه کاغذ گذاشته و با یک مداد دور آن را خط بکشند (شکل ۹.۲).

به این ترتیب هر کدام یک پروفایل منحصر به فرد از دستشان خواهد داشت.

سپس از دانشجویان بخواهید که پروفایل دست خودشان را با بغل دستی خود تعویض کنند.

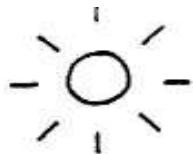
آنها باید تلاش کنند دست خود را بر روی پروفایل شخص دیگر جا دهند.

شکل ۹.۲

آنها متوجه خواهند شد که این عمل را نمی‌توانند به طور دقیق انجام دهند. تفاوت‌هایی در شکل و اندازه خواهد بود. برخی پروفایل‌ها ممکن است مشابه باشند اما دقیقاً مشابه هم نخواهند بود.

یک سایه می‌تواند یک پروفایل ایجاد کند. این را نشان دهید.

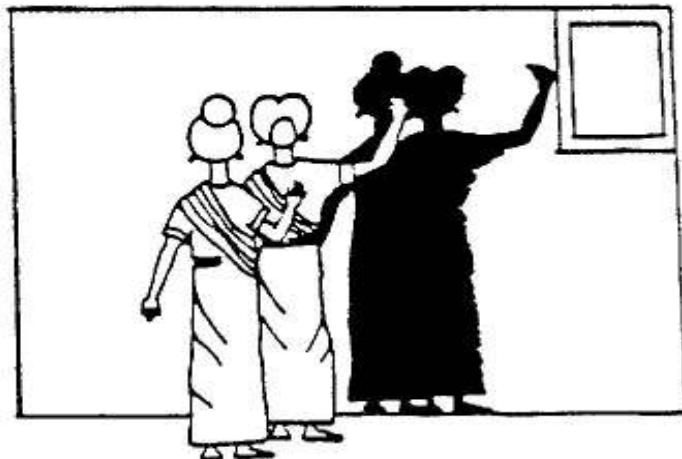
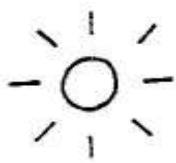
شکل ۹.۳

تمرین ۲

از تعدادی از دانشجویان بخواهید که در نور خورشید در مقابل دیوار بایستند تا این که سایه آنها بر روی دیوار بیفتد (شکل ۹.۳). دیواره شما یک پروفایل منحصر به فرد برای هر دانشجو خواهید داشت.

در وسط روز، سایه خیلی کوتاه خواهد بود، زیرا خورشید در بالای آسمان قرار دارد. تمرین را ابتدا انجام دهید تا ببینید چه زمانی از روز بهترین سایه تشخیصی به عنوان پروفایل شخص گرفته می‌شود.

هنگام انجام این تمرین، نشان دهید که پروفایل هر شخص می‌تواند تغییر کند (شکل ۹.۴).

شکل ۹.۴

از این مثالها بعداً استفاده کنید برای توضیح دادن به دانشجویان در مورد اینکه چگونه می‌توانیم به روش‌های خودمان در یک جامعه یک پروفایل دقیق ایجاد کنیم. همچنین احتمال دارد که یک پروفایل نادرست از جامعه داشته باشیم:

- اگر ما اطلاعات دقیق کسب نکنیم
- اگر ما اطلاعات کامل کسب نکنیم
- اگر ما بدون ارزیابی صحیح قضاوت کنیم.

همانطور که یک نقاشی یا سایه ویژگی‌های خاص و منحصر به فرد یک فرد را نشان می‌دهد، یک پروفایل نیز می‌تواند با مطالعه جامعه ایجاد شود. پروفایل جامعه شروع اطلاعات را مهیا می‌کند. جزئیات بیشتر بعداً می‌تواند حاصل شود.

آمده کردن جزئیات پروفایل جامعه تعهد بزرگی است. برای کمک کردن به دانشجویان برای توجه کردن به مسائل مرتبط با ارتقای مادری این، رویکرد زیر پیشنهاد می‌شود.

پروفایل جامعه چیست؟

تعريف زیر را در تخته سیاه نوشه، یا از پروژکتور برای نشان دادن آن استفاده کنید.

پروفایل جامعه مسائل زیر را توصیف خواهد کرد:

- ویژگی‌های منحصر به فرد جامعه
- اندازه و مشخصات یک جمعیت
- فاکتورهای اصلی سلامتی یک جامعه

اطلاعات زیر مورد نیاز است:

- آمار جمعیت، شامل حقایق و اشکال مرگ و میر مادری در جامعه
- اطلاعات در مورد عملکرد جامعه مثل:
  - رهبرها، کنترل و تصمیم گیری آنها
  - شغل‌ها و درآمد
  - حمل و نقل و ارتباطات
  - موانع مذهبی و سنتهای مرتبط با زایمان
  - منابع سلامتی (شامل تسهیلات، کارکنان و هزینه‌ها)
  - سرویسهای سلامت مادران شامل دسترسی و استفاده از سرویس‌ها و سیستم‌های ارجاع بهداشت
  - ذخایر آب
  - ذخایر غذا

یک پروفایل جامعه به طور اساسی به این سوال پاسخ می‌دهد که

"ما الان کجا هستیم؟"

و اطلاعات پایه در مورد وضعیت کنونی فراهم می‌کند. اطلاعات سپس می‌تواند به منظور برنامه‌ریزی استفاده شوند.

ریاضیات پایه

برای جمع آوری پروفایل جامعه، درک تعاریف خاص و انجام برخی محاسبات ضروری است.

دانشجویان باید ریاضیات پایه مورد نیاز برای جمع آوری پروفایل جامعه را درک کنند.

از آوردن مثال و برخی تمرینات عملی برای درک مطلب کمک بگیرید.

پیشنهاد می‌شود که قبل از شروع پروفایل جامعه روی ریاضیات پایه کار کنید.

تعاریف و محاسبات

(A) نسبت‌ها

نسبت، ارتباط بین دو شکل را توصیف می‌کند. که با تعداد دفعاتی تعیین می‌شود که یک شکل می‌تواند با دیگری جور شود.

تمرین ۱: یک کتاب و دو دانشجو بگیرید.

از دانشجویان بخواهید در جلوی کلاس ایستاده و کتاب را در دست بگیرند.

یک کتاب برای دو دانشجو وجود دارد، بنابراین:

نسبت به این صورت نوشته می‌شود:

کتاب‌ها: دانشجویان = ۱:۲

نتیجه را در تخته سیاه یادداشت کنید.

حالا از دانشجویان بیشتری بخواهید که جلو آمده و از گروه بخواهید که نسبت کتاب به دانشجویان را محاسبه کنند.

زمانیکه شما یک کتاب دارید می‌توانید یک نوعی از نسبت‌ها را نشان دهید، مانند:

کتاب‌ها: دانشجویان

۲:۱

۳:۱

۵:۱

۱۰:۱

۲۴:۱ ... وغیره

دو کتاب وجود دارد. به دانشجویان برای درک این موضوع کمک کنید:

۲ کتاب برای ۴ دانشجو همانند ۱ کتاب برای ۲ دانشجو است.

کاربرد:

از این موضوع می‌توانید برای نشان دادن اینکه آیا کتاب به اندازه کافی برای دانشجویان وجود دارد استفاده کنید. یک نسبت کتاب-ها: دانشجویان ۱:۲۴ یا حتی ۱:۱۰ نشان می‌دهد که کتاب کمی در اختیار داریم، خلاصه کنید.

از دانشجویان بخواهید هر سوالی که دارند پرسند.

نسبت تخت به تعداد جمعیت را نیز برای مفهوم نسبت استفاده کنید.

تخت: جمعیت

تمرین ۳: نسبت تخت: جمعیت را تخمین بزنید.

بر روی ۱۰ تکه کاغذ مانند زیر بنویسید:

۱۰۰ نفر				
---------	---------	---------	---------	---------

۱۰۰ نفر				
---------	---------	---------	---------	---------

۱. از دانشجویان بخواهید که تصور کنند که یک صندلی بعنوان یک تخت در بیمارستان یا تسهیلات سلامتی است.

۲. به ۱۰ نفر از دانشجویان یک تکه کاغذ به هریک بدهید. به آنها بگوئید که هر کدام از آنها معرف ۱۰۰ نفر از جمعیت هستند.

۳. صندلیها را بصورت دوتائی روی روی هم قرار دهید. سپس از یک دانشجو بخواهید (با در دست داشتن تکه کاغذ) در سرتاسر ۱۰ صندلی دراز بکشد. این دانشجو معرف ۱۰۰ نفر است. هر صندلی معرف ۱ تخت است. حالا از دانشجویان سوال کنید:

اگر تعداد ۱۰ تخت برای هر ۱۰۰ نفر وجود دارد، چند نفر از مردم در هر تخت وجود دارد؟

اینجا توضیح دهید که واژه کوچک "per" در آمار به معنی "برای هر" و "به ازای هر" استفاده می‌شود.

بنابراین ما از دانشجویان می‌خواهیم که به این سوال پاسخ دهند که چند نفر مردم به ازای هر (۱) تخت وجود دارد؟

پاسخ:

اگر ۱۰۰ نفر به ازای هر ۱۰ تخت وجود دار، ۱۰ نفر به ازای هر تخت وجود دارد.

بنابراین نسبت جمعیت به تخت = ۱۰:۱ می‌باشد.

۴. از دانشجویی دیگری بخواهید که جلو بیاید.

این دانشجو نیز معرف ۱۰۰ نفر خواهد بود. هنوز هم تنها ۱۰ تخت وجود دارد.

الان نسبت جمعیت به تخت = ۲۰۰:۱۰ یا ۲۰:۱ است.

۵. از دانشجویان بیشتری بخواهید که برای نشان دادن نسبت جلو بیایند.

جمعیت به تخت

۳۰۰:۱۰ یا

۳۰:۱

۵۰۰:۱۰ یا

۵۰:۱

۷۰۰:۱۰ یا

۷۰:۱ و ...

۶. از دانشجویان بخواهید:

نسبت مردم (یا جمعیت) به تخت در کل این جامعه چیست (بوسیله ۱۰ دانشجو نشان دهید)؟

به آنها اجازه دهید که حساب کنند که ۱۰۰۰ نفر و ۱۰ تخت وجود دارد.

پاسخ:

برای کل جامعه ۱۰۰۰ نفری

نسبت جمعیت به تخت = ۱۰۰۰:۱۰ یا

.۱۰۰:۱

کاربرد: از این می‌توان برای بیان این مطلب استفاده کرد که آیا تخت کافی برای یک جمعیت وجود دارد.

(B) میانگین (average)

میانگین از حاصل جمع کل اجزا شکل‌های موجود در یک گروه و تقسیم آن بر کل تعداد شکل‌ها در گروه بدست می‌آید.

میانگین ایده‌ای کلی در مورد اعداد، مقادیر و ارزشها به ما می‌دهد.

واژه "mean" یا میانگین می‌تواند بعنوان (average) استفاده شود. این دو واژه معنی مشابهی دارند.

تمرین ۳: میانگین مراقبت‌ها در یک کلینیک پیش از تولد را محاسبه کنید.

۱. بر روی ۵ تکه کاغذ بزرگ نام ۵ روز هفته را بنویسید.

چهارشنبه	سه شنبه	دوشنبه	یکشنبه	شنبه
----------	---------	--------	--------	------

۲. این کاغذها را در ۵ قسمت مختلف اتاق بگذارید. وسط اتاق را خالی بگذارد.

۳. از ۲۰ دانشجو بخواهید کمک کنند. به آنها بگوئید که هر کدام معرف یک زن هستند که در کلینیک، مراقبتهای پیش از تولد دریافت می‌کنند.

۴. آنها را به ۵ قسمت اتاق بفرستید که هر کدام معرف ۵ روز ویزیت کلینیک است، عنوان مثال:

شنبه ۵

یک شنبه ۶

دوشنبه ۳

سه شنبه ۲

چهارشنبه ۴

۵. از دانشجویان بخواهید که حساب کنند چند زن در هر روز مراجعه کرده‌اند. آنها لیستی مثل لیست بالا خواهند داشت.

۶. برای محاسبه میانگین مراقبتهای از دانشجویان بخواهید که کلینیک خودشان را ترک کرده و در وسط اتاق باشند.

۷. حالا از ۲ یا ۳ دانشجوی دیگر (که در کلینیک نیستند) بخواهید که تعداد کل زنان باردار را بشمرند.

پاسخ: ۲۰

سپس تعداد کلینیکها را حساب کنید که هر روز به یکی از آنها مراجعه می‌شود

پاسخ: ۵

تعداد زنان باردار را به تعداد کلینیکها تقسیم کنید، یعنی $20 \div 5 = 4$. این میانگین است.

بنابراین ما می‌توانیم بگوئیم که در این مرکزسلامتی، میانگین شرکت در مراقبتهای قبل از تولد ۴ زن در هر روز است.

۸. الان از دانشجویان بخواهید که به ۵ کلینیک برگردند اما با تعداد مساوی به هر کدام (آنها متوجه می‌شوند که ۴ نفر باید به هر کلینیک بروند). این میانگین تعداد زنان باردار مراجعه کننده به کلینیک در هر روز است.

دانشجویان ممکن است این سوال را پرسند که اگر عددی وجود داشته باشد که به صورت درست به عدد ۵ قابل تقسیم نباشد (باقیمانده بماند) چه اتفاقی خواهد افتاد؟

این سوال خوبی است که نشان می‌دهد دانشجویان در مورد آن فکر می‌کنند. پاسخ این است که در آمار این با یک رقم اعشار بعنوان مثال ۴.۵ نشان داده می‌شود.

البته غیر ممکن است که ۰.۵ یا $1/2$ زنان به کلینیک مراجعه کنند. اگر دانشجویان این سوال را از شما پرسیدند شما از انها سوال کنید.

کاربرد:

ما می‌توانیم از میانگین برای دادن یک ایده عمومی درباره چیزهایی مثل مراقبتهای کلینیکی استفاده کنیم.

مزیت آن این است که یک میانگین ایده بهتری نسبت به نگاه به تمام مراقبتهای تنها یک روز را می‌دهد.

معایب آن این است که میانگین نشان نمی‌دهد که کدام کلینیک شلوغ و کدامیک ساكت است.

واضح است که هر چقدر تعداد کلینیکهای شرکت کننده در شمارش بیشتر باشد، ایده بهتری از مراقبتهای کلینیکی حاصل می‌شود. میانگین زیر ممکن است به دست آید:

- کل مراقبت‌های هفتگی را برای یک ماه می‌توان جمع نمود و بر عدد ۴ تقسیم کرد (یک ماه ۴ هفته دارد).
  - کل مراقبت‌های ماهانه در یک سال را می‌توان جمع کرد و تقسیم بر عدد ۱۲ نمود (یک سال ۱۲ ماه دارد) میانگین برای یک ماه بدست می‌آید.
- خلاصه کنید.

از دانشجویان بپرسید که آیا سوالی دارند.

(Percentages) درصد (C)

دانشجویان باید بفهمند که "cent" به معنی ۱۰۰ می‌باشد.

آنها ممکن است آن را با واحد پول سنت تشبیه کنند. ۱۰۰ سنت مربوط به دلار و سایر واحدهای پول است.
درصد به معنای از ۱۰۰ است.

تمرین ۴:

۱. ۲۴ کارت یا تکه کاغذ را آماده کرده و بر روی هر کدام شماره ۵ را بنویسید.
حالا ۲۰ کارت بردارید.
بر روی ۱۸ کارت حرف A (برای آنمی) بنویسید.
بر روی ۶ کارت حرف H (برای هیپرتانسیون)، بنابراین ۴ کارت از ۲۰ کارت هر دو حرف A و H را خواهند داشت.
مثال را ادامه دهید

۵	۵	۵	۵
A	A	A	A
۵	۵	۵	۵
A	A	A	A
۵	۵	۵	۵
A	A	A	H
۵	۵	۵	۵
A	H	A	H
۵	۵	۵	۵

کارت‌ها / کاغذها را در طول خطها به ۲۴ تکه ببرید.

۲. از ۲۴ دانشجو بخواهید که به شما کمک کنند.

به ۲۰ نفر از آنها کارت با علامت A، یا H یا با هر دو علامت A و H بدهید.

به آنها بگوئید که هر کدام معرف ۵ زن باردار شرکت کننده در مراقبتها هستند.

هم اکنون شما ۲۰ دانشجو که هر کدام معرف ۵ زن هستند خواهید داشت. یعنی ۱۰۰ زن.

۳. از ۴ دانشجوی دیگر بخواهید که در یک سمت نشسته و به هر کدام یک کارت بدهید که فقط با شماره ۵، و نه با حروف A و

H مشخص شده‌اند. این کار اثبات را آسانتر می‌کند.

۴. هم اکنون از دانشجویان بخواهید:

(a) تمام زنان را بشمارند.

(پاسخ=۱۰۰)

(b) تعداد زنان دارای آنمی (مشخص شده با حرف A) را بشمارند.

(پاسخ=۹۰)

(c) تعداد زنان دارای هیپرتانسیون (مشخص شده با حرف H) را بشمرند.

(پاسخ=۳۰)

۵. به علت وجود ۱۰۰ زن، پاسخ سوالات فوق می‌تواند به درصد (%) بیان شود.

(۹۰٪ در ۱۰۰) آنمیک هستند و

(۳۰٪ در ۱۰۰) هیپرتانسیو هستند.

به دانشجویان فرمول مورد نیاز برای محاسبه درصد را نشان دهید. مرحله اول آسان است، زیرا تعداد ۱۰۰ نفر است.

از تخته سیاه برای نشان دادن نحوه محاسبه استفاده کنید.

فرمول:

$$\frac{\text{تعداد افراد} \times \text{نیازی شده}}{\text{تعداد کل}} \times 100$$

با استفاده از فرمول:

$$\frac{\text{تعداد افراد} \times \text{نیازی شده}}{\text{تعداد کل}} = \frac{90}{100} \times 100 = \frac{90}{100}$$

$$= 90\%$$

$$\text{و } \frac{30}{100} \times 100 = 30, \text{ یعنی } 30\%$$

ع / ز ۴ دانشجوی باقیمانده بخواهید که به شما ملحق شوند. شما هم اکنون ۱۲۰ زن خواهید داشت.
۷. حالا از دانشجویان بخواهید که دویاره بشمارند:

(a) تعداد کل زنان را بشمارند (پاسخ=۱۲۰)

(b) تعداد زنان دارای آنمی (مشخص شده با A) را بشمارند (پاسخ=۹۰)

(c) تعداد زنان دارای هیپرتانسیون (مشخص شده با H) را بشمارند (پاسخ=۳۰)

دانشجویان می‌توانند به همان طریق درصدهای زیر را حساب کنند:

$$\frac{90}{120} \times 100 = 75\%$$

$$\frac{30}{120} \times 100 = 25\%$$

اطمینان حاصل کنید که دانشجویان نحوه محاسبه آن را فهمیده‌اند.

پاسخ می‌تواند بصورت کسری نیز بیان شود. تقسیم هر دو رقم در کسری به همان تعداد هر دو را بطور دقیقاً یکسان و به همان مقدار بدون باقیمانده کاهش می‌دهد.

در این مورد:

۱. با تقسیم کردن عدد ۹۰ بر ۱۰، عدد ۹ حاصل می‌شود و عدد ۱۲۰ نیز به ۱۲ تبدیل می‌شود. یک راه ساده برای تقسیم بر عدد ۱۰ تنها حذف صفر است.

$$90 \div 10 = 9$$

$$120 \div 10 = 12$$

۲. این ارقام را برای کاهش دادن بیشتر به اعداد دیگری نیز تقسیم کنید. از دانشجویان پرسید: از چه رقمی برای تقسیم کامل (بدون باقیمانده) هر دو اعداد ۹ و ۱۲ می‌توانیم استفاده کنیم؟ (به آنها فرصت دهید که بفهمند که عدد ۳ قابل تقسیم به هر دو عدد ۹ و ۱۲ می‌باشد. در اینصورت کسر $\frac{3}{4}$ ایجاد می‌شود که دیگر قابل ساده کردن نیست).

دانشجویان را با محاسبات زیر راهنمایی کنید. (شما باید راضی شوید از اینکه آنها مطالب فوق را فهمیده‌اند. شما باید در صورت لزوم مثالهای دیگری را ارایه کنید تا اطمینان حاصل کنید که آنها نحوه انجام محاسبات را فهمیده‌اند).
با نشان دادن موارد زیر به آنها کمک کنید:

$$\begin{array}{r} 90 \\ \hline 120 \\ 90 \quad \quad 9 \\ \hline 120 \quad \quad 12 \\ 90 \quad = \frac{9}{12} = \frac{3}{4} \end{array}$$

در مقابل کمترین ارقام بنویسید:

$$\frac{3}{4} = \text{سه چهارم}$$

حالا به این کسر نگاه کنید:

$$\frac{30}{120}$$

در مقابل کمترین ارقام بنویسید:

$$\frac{30}{120} = \frac{3}{12} = \frac{1}{4}$$

$$\text{یک چهارم} = \frac{1}{4}$$

مهنم

تأکید کنید که درصد همان نسبت کل حجم نمونه را نشان می‌دهد. شما می‌توانید این موضوع را اینطور نشان دهید که $\frac{1}{2} \times 50\% = 50\%$ یا $\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} \times 50\% = 25\%$ (نصف) یک خوبی بیشتر از 50% یا $\frac{1}{2}$ (نصف) یک پرنتال است نشان دهید، در حالیکه هر دو 50% هستند. زمانیکه دانشجو این مطلب را فهمید، معنی درصد را درک کرده است.

دانشجویان حالا باید بفهمند که کاربرد این داش آسان است. آنها قبلاً دیده‌اند که چگونه می‌توان درصد زنان دچار آنما و هیپرتانسیون را محاسبه نمود.

اخطر!

دانشجویان خواهند دید که چگونه 50% از یک میوه بزرگ همان نسبت 50% یک میوه کوچک است. اما مقدار میوه در هر کدام خیلی متفاوت است. برای تأکید این مطلب به آنها بگوئید که به 50% از یک آجیل کوچک نگاه کنند.

ما باید این مطلب را درک کنیم که به منظور دانستن اینکه چه مقدار میوه داریم، باید به سایز کل میوه نگاه کنیم (یا کل).

به همین طریق برای مطالعه جامعه، ما باید حجم کل جمعیت را بدانیم.

اگر ما بگوئیم که 50% زنانی که به کلینیک‌های تنظیم خانواده مراجعه می‌کنند، به همراه همسرانشان می‌آیند منظورمان چیست؟

اگر 50 زن به کلینیک مراجعه می‌کنند، بنابراین 25 نفر از آنها به همراه همسرانشان می‌آیند، اما...

...اگر تنها 2 زن به کلینیک مراجعه کنند، تنها 1 نفر به همراه همسرش مراجعه کرده است.

شما می‌توانید از مثالهای دیگری برای فهماندن این موضوع به دانشجویانتان استفاده کنید. مهم است که آنها بفهمند که:

• درصدها مفید هستند، اما آنها باید به روشنی تعداد کل موارد درگیر را تفسیر کنند

- تنها با استفاده از درصدها می‌توانیم یک منطقه بهداشتی را با منطقه دیگر مقایسه کنیم. جمعیت، تعداد زنان حامله، نوزادان و غیره در این دو منطقه بسان خواهد بود.
- خلاصه کنید. از آنها بخواهید که هر سوالی دارند بپرسند.

نسبت و میزان مرگ و میر مادران

ابتدا از دانشجویان بخواهید که تعریف مرگ مادر ارایه شده در ابتدای فصل ۳ را یادآوری کنند، و سپس در مورد تعاریف زیر بحث کنند:

نسبت مرگ و میر مادری: تعداد مرگ مادر تقسیم بر تعداد موالید زند

میزان مرگ و میر مادری: تعداد مرگ مادر تقسیم بر تعداد زنان واقع در سنین باروری حالا به دانشجویان آموزش دهید که چگونه نسبت مرگ و میر مادری را محاسبه کنند (ممولاً بصورت MMR نوشته می‌شود).

نسبت مرگ و میر مادری به ما می‌گوید که چه تعداد موارد مرگ مادر در مقایسه با تعداد ثابت موالید زند وجود دارد.

از لحاظ آماری در جمعیتهای بزرگ بهتر است که ارقام را با مقایسه با اعداد ثابت بزرگ‌تری از جمعیت بیان کنیم: یعنی ۱۰۰، ۱۰۰۰، ۱۰۰۰۰ یا ۱۰۰۰۰۰ به جای ۱۰۰ (یا درصد)

نسبت مرگ و میر مادری بیان می‌کند که به ازای تعداد موالید زند یک سال چه تعداد زن در اثر بارداری و زایمان در همان سال فوت می‌کنند.

پس از آن می‌توانیم خطر مرگ ناشی از یک بارداری را محاسبه کنیم. ما اکنون نسبت مرگ و میر مادری را به ازای ۱۰۰۰۰۰ تولد زند حساب خواهیم کرد.

چگونه نسبت مرگ و میر مادری را حساب کنیم؟

نسبت مرگ و میر مادری در یک سال بصورت کسری نوشته می‌شود.

- تعداد مرگ‌های مادری در صورت کسر^{*} و تعداد کل تولدهای زند در مخرج کسر^{*}. ضربدر یک عدد ثابت (یا رقمی که تغییر نمی‌کند) که "K" نامیده می‌شود.
- $K = 100000$ یا 10000 , 1000
- به دانشجویان شرح دهید که:
- فرمولی استفاده می‌شود که بصورت کسری نوشته می‌شود

^{*} صورت کسر رقمی است که در بالای خط کسری نوشته می‌شود

^{*} مخرج کسر رقمی است که در زیر خط کسری نوشته می‌شود

$$MMR\ ratio = \frac{\text{تعداد مرگ‌های مادری در یک سال در یک منطقه}}{\text{تعداد تولدهای زند در همان سال در همان منطقه}} \times 100$$

مثال:

$$\text{تعداد مرگ‌های مادری در سال } 1990 = 1990$$

$$\text{تعداد موالید زند در سال } 1990 = 100000$$

بنابراین:

$$= 100 \quad MMR = \frac{10}{100000} \times 100000 = 100$$

یعنی ۱۰۰ به ازای ۱۰۰۰۰۰ تولد زنده

این بدین معناست که در آن منطقه در سال ۱۹۹۰، یک زن باردار در دوران بارداری و زایمان شانس (یا خطر) مرگ ۱ در ۱۰۰ را دارد.
(اطمینان حاصل کنید که دانشجویان درک می‌کنند که چگونه این اعداد به دست می‌آید. در تخته سیاه نحوه ساده کردن اعداد را با خارج کردن صفرها از ضربدر بنویسید)

۱۰۰ در ۱۰۰۰۰۰ می‌شود

۱ در ۱۰۰۰

تمرین ۵:

روی ۹ کارت یا تکه کاغذ، اطلاعات زیر را بنویسید:

۳۱ تولد زنده

۲ تولد زنده

۱۲۰ تولد زنده

۳۵ تولد زنده

۱۳۵ تولد زنده

۳۳ تولد زنده

۹ تولد زنده

۱۰ تولد زنده
۵ جفت دوقلویی

۲۱ تولد زنده

به ۹ دانشجو هر کدام از کارت‌ها را بدھید.

حالا از کلاس بپرسید: چند تولد زنده (کودک) اینجا وجود دارد؟

(پاسخ = ۴۰۰)

حالا از دانشجوئی که حاوی کارت ۲ تولد زنده است بخواهید نشسته و بیان کند: این مادران مرده‌اند

از دانشجویان بخواهید که نسبت مرگ و میر مادری را به ازای ۱۰۰۰۰۰ نفر جمعیت محاسبه کنند.

پاسخ:

$$\frac{\text{تعداد مرگهای مادری}}{\text{تعداد تولدات زنده}} \times K_{MMR} = \frac{2}{400} \times 1000000$$

$$= \frac{2}{4} \times 1000 = \frac{1}{2} \times 1000$$

حالا از دانشجویان بخواهید تعداد مادران را بشمارند.

پاسخ ۳۹۵ است زیرا ۵ جفت دوقلوئی وجود دارد.

حالا به دانشجویان مفهوم "maternities" را توضیح دهید: "تعداد مادرانی که زایمان کرده‌اند بدون احتساب تعداد بچه‌های متولد شده".

به دانشجویان در درک این مطلب کمک کنید که این موضوع نسبت مرگ و میر مادری را اندکی افزایش می‌دهد.

(این موضوع می‌تواند با قرارگیری عدد ۳۹۵ بجای ۴۰۰ در محاسبه فوق نشان داده شود.)

موقعی که به آمار نگاه می‌کنید، نوشته زیر را بخوانید، درباره آن فکر کنید و با دانشجویان و همکاران خود بحث کنید.

توضیح دهید که چگونه از طرح پروفایل جامعه استفاده کنیم.

توجه:

آمار جمع‌آوری شده توسط دانشجویان ممکن است نشان دهد که وضعیت بدتر از انتظار است، که ممکن است ناممید کننده باشد. به هر حال شناسائی و آگاهی در مورد شرایط قبل از بهبود وضعیت ضروری است.

تدوین پروفایل جامعه

با کار کردن توسط مثالهای در مورد ریاضیات پایه، تمرين بعدی را می‌توان (تدوین پروفایل جامعه) شروع کرد. پروفایل جامعه از دو قسمت تشکیل شده است.

قسمت اول پروفایل جامعه شامل جمع‌آوری اطلاعات از جامعه مورد نظر است. از دانشجویان درخواست می‌شود تا اطلاعاتی در مورد مرگهای مادری در جامعه مورد بازدید، موانع مذهبی و عملکردهای سنتی همراه با زایمان را جمع‌آوری کنند. دانشجویان با این موضوع از جلسه ۶ آشنا خواهند شد. بالاخره دانشجویان وضعیت حمل و نقل و ارتباطات را ارزیابی خواهند کرد.

در قسمت دوم از پروفایل جامعه دانشجویان اطلاعاتی در مورد تسهیلات سلامتی و منابع، جنبه‌های مختلف مراقبت سلامتی مادران و اطلاعاتی در مورد تصمیم‌گیرندهای در جامعه مورد بازدید جمع‌آوری خواهند کرد.

بالاخره بر اساس اطلاعات جمع‌آوری شده، دانشجویان باید یک طرح عملی (یک برگ نمونه برای دانشجویان آماده می‌شود) به صورت خلاصه‌ای از طرح مورد نظر و نحوه برنامه‌ریزی جهت انجام آن تنظیم کنند.

معرفی قسمت ۲ بعد از تکمیل قسمت اول صورت خواهد گرفت. ممکن است برای کمک به دانشجویان در قسمت ۲، گروههای کوچک آموزشی ضروری باشد. دانشجویان در زمانهای مختلف آماده خواهند شد.

هر بخش را (قسمت اول، قسمت دوم و طرح عملی) بعد از تکمیل توسط دانشجویان خلاصه کنید و سپس به سوالات پاسخ دهید.

بحث گروهی زیر و / یا ایفای نقش ممکن است به آماده کردن دانشجویان برای ویزیت جامعه کمک کننده باشد.

بحث گروهی

حين بحث، سوالات زير را از دانشجويان پرسيد:

۱. چرا برای ما مهم است که دریابيم اعضای جامعه چگونه به موضوعات سلامتی در جامعه خودشان نگاه می کنند؟
۲. چگونه می توانيم بفهميم که اعضای جامعه در مورد فاكتورهای خطر برای مادران مثلا در مورد لبیر متوقف شده چه می دانند؟
۳. همچنین بدنبال تدوين پروفایل جامعه، ما می خواهيم ارتباط خوبی با جامعه برقرار کنيم. بهترین راه برای انجام اين کار چيست؟

سوالات زير ممکن است در مورد تفکر در موضوعات فوق کمک کننده باشد:

- چه تمھيداتي لازم است انجام شود؟
- با چه مشكلاتي ممکن است موواجه شويم؟
- چگونه می توانيم از اين مشكلات پيشگيري کرده و يا برآنها غلبه کنيم؟

حدود ۴۵ دقیقه به دانشجويان فرصت دهيد که بحث کنند و ۴۵ دقیقه اضافي برای بازخورد در نظر بگيريد.

پرسيد که آيا سوالی دارند.

خلاصه کنيد

ایفای نقش

در کلاس، از طریق ایفای نقش تمرین کنید که چگونه دانشجويان باید بحث خود را در جامعه انجام دهند. افراد مورد مصاحبه در جامعه می توانند زنان، مردان، عاملين سنتی زaiman، رهبران جامعه، معلمان، ماماها، پزشکان، مادرشوهران، و غیره باشند. دانشجويان را به چهار گروه تقسیم کنید.

گروه ۱:

بحث و گفتگو با مادر شوهرها و سایر زنان در جامعه.

دریابيد که:

- آنها در مورد عوامل موثر بر *ill health* (هم احساس ناخوشی در فرد و هم اثبات بیماری) زنان چه می دانند؟

- آنها چه ایده هايي در مورد کاهش خطرات دارند؟

گروه ۲:

بحث و گفتگو با عاملين سنتی زaiman و ماماها. سوال کنید در مورد سودمندي

- کميته سلامتی، و / يا
- يك کميته مادری ايمان

گروه ۳:

بحث و گفتگو با رهبران و سایر اعضای جامعه. موارد زير را شناسايي کنيد:
مشكلات مربوط به حمل و نقل و / يا ارتباطات را که ممکن است بر مادری ايمان اثر بگذارد.

گروه ۴:

بحث و گفتگو با معلمان و زنان دیگر جامعه. موارد زیر را شناسایی کنید:

- شغل اصلی مردم و
- مشکلات اجتماعی و اقتصادی جامعه.

برای گروهها زمان بدھید تا خود را برای ایفای نقش آماده کنند.

در مورد نکات مهم ایفای نقش بحث کنید.

اینها باید نکاتی باشند که موقع تدوین یک پروفایل در حین بازدید از جامعه کمک کننده باشند.

جمع آوری اطلاعات

صفحه‌های زیر حاوی طرحی است که دانشجویان باید برای گردآوری پروفایل جامعه از آن استفاده کنند.

۱. دانشجویان باید در تیم‌های کوچک (تقریباً ۳ نفر در یک تیم) به منظور جمع آوری داده‌ها کار کنند.

۲. جایی که آمار از قبل موجود است، دانشجویان را به طور مستقیم به آنها هدایت کنید. منابع اطلاعاتی می‌توانند ثبت موالید و مرگ، پرونده‌های بیمارستان و مرکز بهداشت باشند. اطمینان حاصل کنید که زمان جهت انجام کاری که قبلاً انجام شده هدر نرود.

۳. اطمینان حاصل شود که دانشجویان یک کپی از فرم پروفایل جامعه، دستورالعمل‌ها برای نوشتن یک طرح عملی و کاربرگ موجود در پایان جلسه را دارند. دانشجویان می‌توانند صفحات بیشتری را در صورت لزوم اضافه کنند. پروفایل‌ها باید تا حد امکان صحیح و دقیق باشد.

فهرست پروفایل جامعه

بخش ۱

الف. جمعیت و آمار	۱۳۰
ب. مطالعه مرگ و میر مادران	۱۳۰
(از آنجاییکه این بخش باید به طور جداگانه برای هر مرگ مادری تکمیل شود، دانشجویان ممکن است به پیش از یک نسخه نیاز داشته باشند).	
ج. منع‌ها و عملکردهای سنتی همراه با زایمان	۱۳۳
د. حمل و نقل و ارتباطات	۱۳۴

بخش ۲

الف. منابع سلامتی	۱۳۶
ب. مراقبت‌های سلامتی مادر	۱۳۸
- مراقبت پیش از زایمان	۱۳۸
- مراقبت در حین زایمان و تولد	۱۴۰
- مراقبت‌های پس از زایمان	۱۴۱
- سیستم ارجاع	۱۴۱
- خدمات تنظیم خانواده	۱۴۲
ج. ارزیابی خدمات سلامتی داخلی	۱۴۳
د. رهبران جامعه و اعضای جامعه	۱۴۴
E. طرح عملی: مثال و دستورالعمل‌ها	۱۴۵

بخش ۱

A. جمعیت و آمار

- ..... سال ..... آمار برای .....
(جامعه)
- ..... (الف) کل جمعیت تخمینی .....
..... (ب) تعداد کل موالید (زنده و مرده زایی) .....
..... (ج) تعداد موالید زنده .....
..... (د) متوسط جمعیت زنان با سن ۱۵-۴۹ سال .....
..... (ه) تعداد کل مرگ و میر مادران .....

تعداد ثبت شده رسمی، به علاوه تعداد گزارش شده توسط خانواده‌ها / دیگران

توجه داشته باشید: زنان فوت کرده‌اند. در برخی جوامع، تعداد بسیار کمی از مرگ و میر مادران ثبت می‌شود. سعی کنید تا رقم دقیقی بدست آورید. این کار زمان زیادی خواهد برد، اما بسیار مهم است.

به یاد داشته باشید: مرگ و میر مادران، مرگ یک زن در حین بارداری و یا ظرف ۴۲ روز پس از ختم حاملگی، بدون در نظر گرفتن مدت و محل بارداری، به هر علت مربوط به بارداری و یا تشديد شده در بارداری یا مدیریت آن، اما ناشی از علل اتفاقی و یا تصادفی نیست.

$$MMR = \frac{\text{تعداد مرگ و میر مادران}}{\text{تولد زنده} \times 100000} \quad \text{به یاد داشته باشید:}$$

B. مطالعه مرگ و میر مادران

برای هر مرگ و میر مادری یکی از این فرم‌ها را پر کنید.

- ..... ۱. تاریخ و زمان مرگ (شامل روز هفتگه) .....
- ..... ۲. سن مادر و طول مدت بارداری در زمان مرگ .....
- ..... ۳. مرگ چه موقع رخ داده است: (الف)، (ب)، (ج) و (د):
  - (الف) قبل از شروع دردهای زایمان
  - (ب) پس از شروع دردهای زایمان
  - (ج) در هنگام زایمان

(د) بعد از زایمان

۴. اگر (ج) و یا (د)، یعنی حین و یا بعد از زایمان وی.

مدت زمان بین شروع دردهای زایمان و زایمان نوزاد چقدر بوده است؟

اگر کودک به دنیا آمد، مدت زمان بین زایمان و مرگ مادر چقدر بود؟ (به ساعت یا چند روز)

/

تاریخ زایمان چه وقت بود؟

۵. محل مرگ:

- منزل

- در طول سفر / مسافرت / حمل و نقل

- بیمارستان خصوصی

- تسهیلات بهداشتی (سلامتی)

- سایر

(اطفابنوسید)

۶. اگر مرگ در خانه رخ داده، با جزئیات توضیح دهید که به نظر شما (ماما) چرا زن برای درمان به بیمارستان نرفت؟

۷. آیا مراقبی از مرکز بهداشتی (سلامتی) سطح اول جهت کمک در شرایط اورژانسی فراخوانده شد؟ بله / خیر

اگر بله، چه کسی فراخوانده شد و بعد از چه مدت، زن مشکلات را تجربه کرد؟

آیا فردی آمد؟

چه زمانی بین اطلاع داده شدن و رسیدن به خانه زن سپری شد؟

۸. اگر مرگ در بیمارستان رخ داد، وضعیت زن را در زمان ورود او به بیمارستان توصیف کنید.

۹. از چه نوع وسیله حمل و نقلی برای انتقال زن به بیمارستان استفاده شد؟

۱۰. فاصله بین خانه و بیمارستان چقدر بود؟

..... کیلومتر

..... مایل، یا طول سفر به ساعت.....

۱۱. چه کسی زن را تا بیمارستان همراهی کرد؟ .....

۱۲. آیا کسی به زن یا خانواده‌اش توصیه کرد که او نیاز به رفتن به بیمارستان دارد؟ بله / خیر

..... اگر بله، چه کسی؟.....

۱۳. زن قبل از مرگش چند روز یا چند ساعت در بیمارستان ماند.....

۱۴. زن قبل از مرگش چه نشانه‌ها / علایمی داشت؟ (در مورد خونریزی، تب، مشکلات تنفسی، سطح هوشیاری، ادم / تورم، بوهای

متعفن، و غیره سوال پرسید).

۱۵. چه درمانی به زن در بیمارستان داده شد، چه کسی او را درمان کرد؟

۱۶. اگر زن در بیمارستان زایمان کرد، روش زایمان او چه بود، و آیا بچه زنده یا مرده بود؟

۱۷. اگر مرگ در خانه رخ داد، چه کسی از زن مراقبت می‌کرد؟

- ماماهای سنتی آموزش ندیده

- ماماهای سنتی آموزش دیده

- فامیل
- همسایه
- پرستار / مامای کمکی
- پرستار آموزش دیده بهداشت مادر و کودک
- مامای ثبت نام کرده
- مامای رسمی
- پزشک دولتی
- پزشک خصوصی
- سایر (لطفاً آنها را مشخص کنید)

۱۸. شما فکر می کنید علل اصلی مرگ چه بودند؟

- سقط خودبه خودی جنین
- سقط عمدی جنین
- خونریزی قبل از زایمان (APH)

- خونریزی بعد از زایمان (PPH)

- جفت احتباس یافته
- زایمان متوقف شده (پاره شدن رحم)
- عفونت / سپسیس
- اکلامپسی
- کراز

- سایر موارد (لطفاً مشخص کنید)

۱۹. (الف) آیا زن قبل از باردار شدن بیمار بود؟ بله / خیر

اگر بله، جزئیات را بنویسید:

(ب) فکر می کنید چه عواملی منجر به مرگ او شدند، و چگونه می توانستند بر آنها غلبه کنند؟

ج. منع‌ها، باورها و عملکردهای سنتی همراه با زایمان

۱. چیزهایی را بنویسید که فکر می کنید مربوط به این جامعه‌اند. این چیزها باید شامل غذا، آداب و رسوم، اعتقادات محلی در مورد سلامت و بیماری مربوط به بارداری و زایمان و درمان مشکلات باشند (به عنوان مثال برای زایمان طول کشیده، تورم / ادم، خونریزی، تب) باشد.

].

۲. به دقت اطلاعات جمع آوری شده را مورد تجزیه و تحلیل قرار داده و تصمیم بگیرید که آیا این عملکردها مفید، خنثی، نامشخص و یا مضر هستند. همچنین اگر در حال حاضر مشغول تکمیل پروفایل برای همان جامعه هستید، به اطلاعات جمع آوری، تجزیه و تحلیل و بحث شده در جلسه ۹ مراجعه کنید.

د. حمل و نقل و ارتباطات

۱. چگونه مردم به تسهیلات بهداشتی (سلامتی)، بیمارستان‌ها، مدارس، بازار، و غیره سفر می‌کنند؟ فاصله‌ها چقدر هستند؟ چه کسی پرداخت می‌کند؟

۲. پیام‌ها چگونه می‌توانند ارسال و دریافت شوند، و برای کسب کمک در موقع اضطراری چه مدت زمانی طول می‌کشد؟

۳. هر گونه اطلاعات دیگری را که در زندگی و سلامت جامعه مهم هستند اضافه کنید. به عنوان مثال آیا ذخیر آب تمیز، بهداشت کافی، فرآورده خوب غذایی، شغل کافی وجود دارد؟ (با جزئیات)

بخش ۲

الف. منابع سلامت (بهداشت)

پرسنلی که می‌توانند مراقبت‌های ماما‌ایی جامعه‌نگر را ارائه دهند.

تعداد ماماها و پرستاران صلاحیت‌دار با مهارت‌های ماما‌ایی:

..... ماماها / پرستار - ماماها .....

..... ماماها .....

..... ماماها (سطح ۲) ثبت نام کرده .....

..... پرستاران آموزش دیده بهداشت مادر و کودک .....

..... پرستاران / ماماها کمکی .....

تعداد عاملین سنتی زایمان:

..... عاملین زایمان سنتی دوره دیده .....

..... عاملین زایمان سنتی دوره ندیده .....

تعداد دکترها و سایر پرسنل کلیدی:

..... پژوهش عمومی .....

..... متخصصان زنان .....

..... تکنسین‌های آزمایشگاه .....

..... سایر پرسنل فنی .....

(نوع آن را مشخص کنید).

بازدیدهای منزل:

آیا کارکنان مرکز بهداشتی (سلامت) مراقبت پیش از زایمان و حین زایمان را در خانه خود زن انجام می‌دهند؟ بله / خیر، اگر بله، لطفاً مشخص کنید:

..... دلایل اصلی برای بازدیدها -

..... فراوانی بازدیدها -

- تعداد تولدهای انجام شده در منزل.....

آیا مامای سنتی در طول بازدید در منزل حضور دارد؟ همیشه / عمدتاً / بندرت / هرگز

آیا مامای سنتی از تسهیلات بهداشتی (سلامتی) بازدید می کند؟ به طور منظم / بندرت / اصلاً

آیا کارکنان تسهیلات بهداشتی از ماماهاستی سنتی بازدید می کنند؟ به طور منظم / بندرت / اصلاً

تسهیلات بهداشتی (ایستگاههای بهداشتی، پایگاهها، درمانگاهها، و غیره)

تعداد در دسترس برای جامعه.....

چند روز در هفته پرسنل بهداشتی در تسهیلات در دسترس هستند؟.....

چند ساعت در روز کارکنان بهداشتی در تسهیلات در دسترس هستند؟.....

آیا تسهیلات بهداشتی در جایی هست که ۷۵٪ از جمعیت با ۲-۱ ساعت پیاده روی به آن برسند؟.....

چند درصد از جمعیت جهت رسیدن به تسهیلات بهداشتی باید بیش از ۴ ساعت قدم بزنند؟.....

مردمی که دور از مرکز درمانی زندگی می کنند چگونه به آنجا راه پیدا می کنند؟ (به عنوان مثال، اگر بیش از ۴ ساعت پیاده روی لازم باشد)

بیمارستان‌ها:

تعداد کل تخت زایمانی در دسترس .....

"نسبت جمعیت به تخت".....

(به منظور برآورد این نسبت، میزان کل موالید را با تعداد تخت‌های زایمانی در دسترس مقایسه کنید)

مردمی که در فاشلهای دور از بیمارستان زندگی می کنند چگونه به آنجا می‌روند؟.....

در ارتباط با سفر به بیمارستان چه مشکلات خاصی وجود دارد؟.....

آزمایشگاه:

آیا در این جامعه خدمات آزمایشگاهی برای زنان دریافت کننده مراقبت‌های زایمان در دسترس است؟ بله / خیر

اگر بله، چه خدماتی در دسترس هستند؟ (آنهايي که در دسترس هستند تیک بزنید)

- تست هموگلوبین

- غربالگری سفلیس

- کشش ادرار

- گروه خون و کراس مج

- غربالگری خون برای ترانسفورزیون (مانند HIV، هپاتیت B، سیفلیس)

- آزمایش مalaria

غربالگری اج آی وی (به عنوان بخشی از مشاوره و آزمایش داوطلبانه)

- سایر (لطفاً آنها را مشخص کنید)

آیا مشکلاتی مربوط به خدمات آزمایشگاهی وجود دارد؟ (اگر بله، جزئیات آن را بنویسید)

ب. مراقبت بهداشتی مادران

تعداد تخمینی زنان باردار در جامعه در یک دوره یک ماهه.

تعداد کل موالید برای سال = ...

این عدد را به ۱۲ تقسیم کنید=.....

مراقبت پیش از تولد:

تعداد زنانی که مراقبت پیش از تولد در طی یک ماه دریافت کردند

(I) در منزل .....

(II) در یک مرکز درمانی .....

کل

(I)+(II) را جمع کنید.

درصد زنانی که مراقبت پیش از تولد دریافت کردند:

تعداد زنان با اولین ویزیت،

قبل از هفته ۱۶ .....

% .....=

پس از هفته ۱۶ .....

% .....=

تعداد زنان با عدم ادامه مراقبت،

..... پس از اولین بازدید

% .....=

آیا برای هر زن مراجعه کننده برای مراقبت پیش از زایمان یک طرح زایمانی ایجاد شده است؟ بله / خیر

آیا مشاوره و آزمایش داوطلبانه HIV برای مددجویان پیش از تولد در دسترس است؟ بله / خیر

شرایط یا مشکلات شایع پزشکی در جامعه چیست؟

(موارد شایع را تیک بزنید)

- کم خونی

- سوء تغذیه

- سل

- فشار خون بالا

-

بیماریهای منتقله از راه جنسی (از جمله AIDS / HIV)

-

خانمی با واکسیناسیون ناقص علیه کزار

-

مالاریا

-

سایر موارد (طفا آنها را مشخص کنید)

چه اقدامی در حال حاضر در صورت وجود مشکلات، برای رسیدگی به آنها در نظر گرفته شده است؟

تا چه حد این اقدام مؤثر بوده است؟

برداشت اعضای جامعه در رابطه با اقدامات آینده برای رسیدگی به این مشکلات چه هست؟

شایع‌ترین عوارض جدی همراه با بارداری و زایمان چه هستند؟

(موارد شایع را تیک بزنید)

- سقط جنین

- خونریزی قبل از زایمان

- پره اکلامپسی و اکلامپسی

- زایمان طول کشیده و متوقف شده

- خون ریزی پس از زایمان

- سپسیس نفاسی

در حال حاضر چه اقدامی، در صورت وجود، برای رسیدگی به مشکلات انجام شده است؟

.....

.....

.....

این اقدام تا چه حد مؤثر عمل بوده است؟

.....

.....

.....

برداشت اعضای جامعه در مورد هرگونه اقدام در آینده برای رسیدگی به این مشکلات چه هست؟

.....

.....

.....

مراقبت در لبیر و زایمان:

تعداد تولد های یک ماه با حضور:

- ماماهای رسمی (پرستار- ماما)

- ماماهای ثبت نام کرده

- پرستاران آموزش دیده بهداشت مادر و کودک

- پزشکان

- پرستاران / ماماهای کمکی

- **کل**

تعداد تولد های یک ماه با حضور:

- عاملین سنتی زایمان آموزش دیده

- عاملین سنتی زایمان آموزش ندیده

بستگان ... -

همساپگان / دوستان -

-

تعداد زایمان های انجام شده بدون مراقب (زن به تنها یی زایمان کرده):

- کل

دراصد؛ اینما؛ های، انحصار شده توسط افاد ماهر.....%

مُاقِسْتَ مَسَّ، ازْ ذَاهِنَةٍ

سیستم ارجاع:

برای زنان در دوران پاره‌داری، زایمان یا دوره نفاس:

تعداد ارجاع داده شده از حامیه به مرکز بهداشتی، (سلامتی).

تعداد ارجاع داده شده از مراکز بهداشتی، به سیما، استان:

.....تعداد ارجاع داده شده از حامیه به سماستا:

تعداد ارجاع شده از سما، ستا، منطقه به سما، ستا، س

دلاعات های تکنیکی

خدمات تنظیم خانواده:

آیا این خدمات در تسهیلات بهداشتی (سلامتی) ارائه میشود؟ بله / خیر

آیا آنها توسط درمانگاه های سیار ارائه میشوند؟ بله / خیر

اگر بله، آیا درمانگاه های سیار اغلب در دسترس هستند؟

آیا آنها در منزل ارائه می شوند؟ بله / خیر

اگر بله، آیا این خدمات اغلب در دسترس هستند؟

آیا نوجوانان به این خدمات دسترسی دارند؟ بله / خیر

اگر نه، چه علی وجود دارد؟

اگر بله، آیا آنها از این خدمات استفاده می کنند؟

درک:

تعداد تخمینی زوجین استفاده کننده از خدمات تنظیم خانواده = ... (سال)
یا ..... درصد زوجین شامل زنان ۱۵-۴۵ سال.

(به عنوان مثال اگر ۵۰ زن با سن ۱۵-۴۵ سال وجود دارد و ۱۰ نفر از آنها از خدمات تنظیم خانواده استفاده می کنند جذب ۲۰٪ است [به عبارت دیگر ۱۰/۵۰ و یا ۱/۵]).

هزینه ها:

متوسط هزینه پرداختی یک زن و خانواده اش برای مراقبت روتین عادی چقدر است:

هر ویزیت پیش از تولد

لیبر و زایمان

مراقبت پس از زایمان

عوارض

(هزینه های واقعی را محاسبه کنید؛ (رسمی یا غیر رسمی)، هزینه تجهیزات، هزینه داروها، هزینه سفر، از دست دادن درآمد و مراقبت از کودکان (در صورت لزوم) وغیره. لیست هر کدام از هزینه های اضافی)

هزینه کل مراقبت‌های دوران پارداری

هزینه کل اطلاع لیس و زایمان

..... هزینه کا، مراقبت‌های بس، از زیمان

..... هزینه کارایی، خانه‌اده جهت مقاومت در هر بارداری،

مانگن: هننههاء، اضافه، صورت بوز، يك عاضه

ج: ارزیابی خدمات سلامتی داخلی در جامعه خود

با استفاده از همه اطلاعات فمۀ، ارزیاب، کل، خود را از خدمات بهداشت، مادران، این، حامعه نهی سید. باسخ به سوالات زیر، ضمیمه کنید.

- آیا برای مادران همه خدمات بهداشتی ضروری در دسترس است؟
  - آیا کارکنان به تعداد کافی وجود دارند؟
  - آیا تخت کافی برای اداره تعدادی از عوارض وجود دارد؟
  - آیا خدمات برای زنان و خانواده‌های آنان قابل دسترس است؟
  - آیا زنان و خانواده‌های آنها از عهده مخارج خدمات برمی‌آیند؟
  - آیا خدمات برای زنان و خانواده‌های آنان قابل قبول است؟
  - برای ترویج مادری اینمن، جه جین‌هایم، باید بهبود باید؟

ادزیابی کلی من از خدمات سلامت مادران در چامعه‌ی

د. رهبران جامعه و اعضای جامعه

جزئیات مربوط به افرادی که در مورد جامعه تصمیمات مهم می‌گیرند و یا روی جامعه نفوذ دارند - به عنوان مثال رهبران جامعه، رهبران مذهبی، افراد و یا دیگر گروه‌ها در جامعه را وارد نمایند.

مشاغل اصلی در جامعه را لیست کنید - به عنوان مثال، کشاورزان، کارگران، بافندگان، و غیره

در این جامعه، آیا وجود دارد:

الف) یک کمیته بهداشتی؟ بله / خیر

نظریه:

ب) یک کمیته مادری سالم؟ بله / خیر

نظریه:

با رهبران جامعه و دیگر اعضای جامعه صحبت کنید و نگرانی‌های اصلی آنها را در مورد بهداشت مادران و مادری ایمن در جامعه پیدا کنید. آنها در مورد عوامل خطر (به عنوان مثال کم خونی در دوران بارداری، لیبر متوقف شده) چه می‌دانند و آنها در مورد عوامل خطر موجود در جامعه می‌خواهند چه کار کنند؟

بحث خود را خلاصه کنید. با شناسایی مهم‌ترین مشکلاتی که بایستی در اولین فرصت آنها را حل کرد.

ح. .... یک طرح عملی برای جامعه‌ای بنویسید که مطالعه کرده‌اید

بر اساس یافته‌های جامعه مورد مطالعه، یک طرح عملی برای جامعه در کاربرگ فراهم شده بنویسید. به خاطر داشته باشید که اقدامات مورد نظر شما باید با مشکلات و نیازهای درک شده توسط اعضای جامعه مطابقت داشته باشند دارند. این مثال را دنبال کنید:

مرور اطلاعات	رویکرد ما به چه کسانی خواهد بود؟	قصد داریم این عمل را چگونه انجام دهیم؟	اقدام مورد نظر
۶ ماه تاریخ.....	رهبران جامعه، گروه زنان، عاملین سنتی زایمان، کارکنان مرکز بهداشت، مدیر بیمارستان اصلی، دکتر بیمارستان اصلی	ما این را با خانواده‌ها در منطقه روستا شروع خواهیم کرد	حداقل ۱ بازدید از منزل برای هر زن در دوران بارداری او فراهم کنید

مرور اطلاعات	رویکرد ما به چه کسانی خواهد بود؟	قصد داریم این عمل را چگونه انجام دهیم؟	اقدام مورد نظر